

[Forsvarsministeren.]

Der er altsaa en hel Del Tjenestemandstillinger, der efterhaanden nedlægges; det vil ærede Medlemmer finde ved at gennemlæse Lovforslaget.

Jeg skal med disse Ord anbefale ogsaa dette Lovforslag til Tingets velvillige Behandling. Lønningsraadet har ikke erklæret sig over dette Forslag, men det vil naturligvis være rigtigt, at man, naar Lovforslaget har været til første Behandling her og er gaaet i Udvalg, indhenter en Erklæring fra Lønningsraadet. Jeg tvivler heller ikke om, at der er en Række Organisationer, der vil henvende sig til Lønningsudvalget, der faar med Sagen at gøre, for at anmode det om at have Opmærksomheden henvendt paa forskellige Forhold.

Jeg skal dernæst tillade mig at fremsætte et Forslag til Lov om Geodætisk Institut. Efter Navnet at dømme kan det jo være, at der er en og anden, der vil mene, at det er noget ganske nyt, vi her kommer ind paa. Det er det imidlertid ikke, idet der nemlig efter dette Lovforslag er Tale om at slaa to Institutioner sammen, topografisk Afdeling, som er en Underafdeling indenfor Generalstaben og altsaa i Øjeblikket henhører under Krigsministeriet, og Gradmaalingen, som henhører under Undervisningsministeriet. I den Henseende har der været forhandlet bl. a. mellem de to Ledere, Direktøren for Gradmaalingen og Chefen for topografisk Afdeling, og i det væsentlige er de blevet enige om et Forslag, der ligner det, som jeg her har den Ære at fremsætte for det høje Folketing.

Det er jo i høj Grad beslægtede Opgaver, Gradmaalingen og topografisk Afdeling har. Man kan egentlig sige, at der, hvor den enes Arbejde hører op, begynder den andens, og det har bl. a. givet Anledning til Kompetencestrid; ikke mindst i de senere Aar har der undertiden været ikke saa ganske ringe Gnidning, idet disse to Institutioner har grebet ind i hinandens Arbejde.

Geodæsi er Læren om Jordoverfladen og betyder vel egentlig ordret oversat „Jordmaaling“; hele dette Arbejde er gammelt her i Landet, idet de første geodætiske Arbejder allerede udførtes i Slutningen af det 18de og Begyndelsen af det 19de Aarhundrede. Vi fik de første Amtskort i 1757, over Københavns Amt. En Kortlægning af hele Landet fandt Sted i Aarene fra 1761 til 1842, og disse Kort blev senere revideret fra 1863 til 1899. Hele denne Virksomhed med Hensyn til vort Lands Opmaaling har uhyre stor Betydning. Ikke alene har det Betydning for Hæren, men det har Betydning,

hvor der er Tale om Vejbygning, hvor der er Tale om Digebygning, hvor der er Tale om at anlægge Jernbaner, og hvor der er Tale om større Bebyggelsesanlæg. Der er altsaa Tale om baade militære og civile Forhold, og der er Grund til at skænke denne Virksomhed stor Opmærksomhed.

Disse to Institutioner, Gradmaalingen og Topografisk Afdeling, har ført en lidt omskiftelig Tilværelse. De har i Tidens Løb været inde under forskellige Ministerier. De havnede i 1850'erne — i 1856 tror jeg det var — under Finansministeriet. Det havde sin Aarsag i, at Andræ, som var Finansminister, og som tidligere havde været Direktør for Gradmaalingen, interesserede sig meget for hele den Sag. Det har utvivlsomt været ham, som har foranlediget, at disse to Institutioner kom ind under Finansministeriet.

De to Virksomheder, Gradmaalingen og Topografisk Afdeling, som efter Lovforslaget skal gaa op i en højere Enhed, har altsaa meget beslægtede Opgaver at løse. Gradmaalingen har den mere videnskabelige Del, f. Eks. Præcisionsnivelement, medens det mere praktiske Kortlægningsarbejde gennem en Række Aar er besørget af Topografisk Afdeling. Man har forsøgt en mere bestemt Delingslinie, men det er ikke lykkedes, og, som sagt, efter at de to Direktører har forhandlet med hinanden, og der har været nedsat et særligt Udvalg, har jeg ment, og Ministeriet har ment, at det vil være rigtigt at slaa disse to Institutioner sammen, og det er derom, jeg fremsætter Forslag her for den høje Rigsdag. Naar disse Institutioner faar en fælles Chef, kan der jo lægges en mere fast Plan, end det for Tiden er Tilfældet.

Der stilles Forslag om, at Institutionen henlægges under Krigsministeriet. Kortlægningen har selvfølgelig stor Betydning for Hæren, og det har ogsaa stor Betydning i økonomisk Henseende, at der som hidtil kan stilles Arbejdssoldater til Raadighed. Det er Meningen, at der baade skal være civile og militære Geodæter ved denne Institution. Ved Hærlovene i 1909 og i 1922 reducerede man i høj Grad baade Antallet af Officerer og Guider ved Generalstaben. Man er kommet ned med Officerernes Antal fra 11 til 6 og med Guidernes Antal fra 60 til 28 — det er altsaa i Virkeligheden en Halvering, der har fundet Sted.

Naar man saa samtidig betænker, at vi har faaet mange nye store Opgaver, ikke mindst med Hensyn til den Kortlægning, som finder Sted i Sønderjylland, og med Hensyn til det Arbejde, vi har begyndt